

საქართველოს

კიბეჭულის

დაარსებულია
1918 წლის.

პარასკევი, 9 ივნისი, 2006 წლი.
№ 110 (5450)

იმისთანა წმინდა საქონი,
როგორიც ბეჭედური სიცეია,
ცეკვილებით და ჭრილით ბურთის
გაფანა ყველა უკადაგისა
უსამაგრესია.

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@gol.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

ნუ გავეიძით,
მოვეუაროთ
საქართველოს!

გიგანტობის პრეზიდენტის კანკინების სამართევის

იხ. გვ-3 გვ.

ციც,
ვერ
მოგა-
ტყუება!

ჩატუში გოგუიძეაზენერები

იხ. გვ-3 გვ.

იხ. გვ-4 გვ.

ვინ ცდილობდა
დავითა უვილის
მოკვლას?

იხ. გვ-2 გვ.

სამი გუშეტერი“
ტბილის საჭყლეტი
ერ პრის

იხ. გვ-4 გვ.

ფურიანთა
უმრავრესობა
მნეროთბას
მორიგან
უმზეს

იხ. გვ-6 გვ.

იხ. გვ-5-14 გვ.

იქ ერთად წვანან
უღანაშაულონიცა
და დამნაშავენიც

მათილევლს საშუალება უნდა მივცეთ, რომ თავად გაიკვლიოს გაბარომანში, ლექსისა თუ მოთხორიბაში, რომელთა შინაარსი იძინობა მიხედვით შეიძლება რომ შეიცვალოს, კითხვის რა რეკასაც აირჩევს იყო. დაფტერაგურის თეორია ამ პროცესს დღეს სხვადასხვა სახელს არქმდება (hypertext, nonlinear narratives, interactive fiction, la litterature a contrainte, ამასთანავე, უკანასკნელ ფრანგულ ტერმინს ბევრად ფართო მნიშვნელობა აქვს).

ოღონდ, ვისაც რომანის კითხვის ხერის შეცვლა უნდა, მიმა მომანის დაწერის ხერის უნდა შეცვალოს. საჭიროა ისეთი ნაწარმობის შემუშავება, რომელიც გამოიყენება „არს გარდაცვალება. სიკვდილი აარის“.

აააა ტერიტორია, თოისეული ყ ისაბა-
წარ ითვალისწინებს და გერმანულ-
კუთხს ათასგვარ საკულ ბილიკებს
ნაწარმოობის კითხვისას. ხაზობრივ
სამწერლობო ენაბე უარის თქმით
თითქოს სიბმრებისა და ცნობიერე-
ბის ნაკადის ჩვენთვის ცნობილ მე-
ქანიამს ვებრუნდებით. და კიდევ
ზეპირისტებიერებას. ხაზობრივი არ
არიან არც ადამიანის სიბმრები და
არც აბრები, ისინი ფუთფუთებენ,
სულ სხვადასხვა მხარეს იტოტებიან,
სუკულებინი ერთვამიერად არსებო-
ბენ და ამისდა წყალობით ბევრად
უფრო მსჯვალავენ ცხოვრებას და
იმსჯვალებიან ცხოვრებით, ვინემ
რომელიც გნებავთ ფრაგა. ამს სა-
კუთარი გამოცდილება მაღაპარა-
კებს. რათა ჩემს მხატვრულ ნაწარ-
მოებებში აბრები და სიბმრები ამე-
სახა, ჩვენი ენის გარდაქმნა გადაგ-
წყვითებ, რომელშიც სიგყვები, რო-
გორც რომ ყვავები მავთულებზე,
ერთიმეორის მიყოლებით, არახა-
ზობრივი ფენომენად ჩამწერივებუ-
ლან. ეს ამბავი მარტო მე არ მომ-
სკვლით თავში. აღმოჩნდა, რომ კით-
ხვის მიზანი არ იყო მარტო მე არ
მომ-
სახელ
სახარული ს

զօն անձան դյուքիօն զամոցցեած պայց-
լարաց շյորո წամագայեցլած մեղօ-
լացըօն կոմմայություր սամցարո-
մի, սածաց օւսկեցից տյ օնցըրնցիմ
աղջկցածու օքիմնցիմ մռնօւրուց-
նուուն օյտեցած. մյօտեցըլո միօնմի-
նցլալ ագուոլած տուտ աժերն զլա-
զում, տաշու արհեցան աթեցն ճա
տացած րուցուր կըրու, ույ լուցուու
զեմն տաշու նաօտ-նեօտ լուցըրաթյ-
րուլ տացած անանածած տյ տացած
անայարե.

პოსტმოდერნიზმის ლიტერატურის
ხსნებული მიმღებთვების ისტო-
რიას არ ჩაეკიდობა და ამ გარეშე
მხოლოდ ჩემს მწერლორ გამოცდი-
ლებაში ვაზყვი ცოტაოლების. უწი-
ნავსად შევნიშნავ, რომ მუდმა არა-
ხასახობრივი თხრობის ტექნიკის გათ-
ვაძლევისწინებით ვწერდი, რის გამოც
შესაძლებული ხდება ინტერაქციული
ტექნიკების დაეჭვდა და წაკითხ-
ვა „კლასიკური“ წესით, ანუ წიგ-
ნის სახით და არამარტო ინტერ-
ნეტის საშუალებებით.

კველაფურთი იმით დაიწყო, რომ არასაბობრივი ტექნიკით დაიწერა „ხაგარული სიტყვისკონა“ (1984), რომლის ქვესათაურიც – „რომანი-ლექსიონის“ – უმაღ შიანიშნებს ამ ნაწარმოების ბუღალტებს. „სიტყვისკონას“ წაკითხვა შეიძლება ისე, თითოეს ლაშქირების ყაჩაბოლების ბარეში.

”ხაგარული სიტყვისაკროის“
ადღონებელი ვარსის
პირველსათმავლი
ჩემს ადგამაში ხელოვნების სუ
ველი დარღვე დარღვე რევერსიულადა“ დ
„არარევერსიულად“ იყო უ
ხელოვნების ისეთი დარღვები. რომ

გის, რევერსიულად გადაქცევა. ამი
ტომაბ არა აქვთ ჩემს რომანებს და
საწყისი და დასაქრისული ას სიტყ
ვის კლასიკური გაცემით. ისინ შექ
მნილია არააბათობრივი თხრისა
ზექნივით (nonlinear narratives).
ასე, მაგალითად, ჩემს „ხაბარულ

სიტყვებისკონას“ დექსიკონის სტრუქტურა აქცი: ეს არის „რომანი, ლექსიკონი, რომელიც 100 100 სიტყვას შეიცავს“, და, ანაბისიდა მიხედვით სხვადასხვა ენაზე სხვადასხვანაა რად მთავრდება. „ხაბარული სიტყვისკონის“ დედანი დაბეჭდილია კი რილიცით და ერთი ლათინური ციფრით ბოლოვდება: “... sed venit ut illa implean et confirmem, Mattheus“. ბერძნულ თარგმანში რომანი მთავრდება წინადაღებით „უცებ მიზებდი, რომ ჩემში სამი შიშებინადროს და არა ერთი“. ეპრა ულ, ესპანურ, ინგლისურ და დამაუკუთხმოვის ასეთი ბოლო აქცი: „წამ

მა „ნახევარი ნადირი“ (half an animal) უწოდა, სუკელა თავისი ნაძირ-ნაძირი დასასრულ-დაბოლოებით, თავისი მამრელი და მდედრული სქესით, გაიარა მთელი ეპოქა და ორივე ეტერიკა და უკან იაპონიის, ჩინეთისა და რესტოის გამოვლით დაბრუნდა. როგორც იტყვიან, ბევრი იარა თუ ცოტბ იარა, გზადაგზა თავისი ავგორთან და იმის სხვა წილებთან ერთად წარმატებაც ბევრი გაიმიარა და წარუმატებდობაც (cf.: www.khazars.com).

„საბატული სიტყვისეკონა“, რომელსაც უწერნადმა „Paris-Match“-მა XXI საუკუნის პირველი წიგნი უწოდა, მთილოდ თავისი მდეღრული ვრციით შემოდის დღეს ამ საუკუნესა და მერწყელის ხასახის ამ ვერსიის მკითხველს მართულ ვერციია ამგ მსჯელობა მარტოლოენ ამ პირველსათვედით შექმლია. ამგვარად, წიანი რიტოლოს XX საუკუნიში იმპ.

ვიგინ, რომელიც ას დაუკეთები რო-
საგრძნო არის დღეს უკვე კარს გვი-
კავენებს. შევეცდები, რომ ჩამო-
ვაყალიბო ენის ჩემეული, ამ შემ-
თხევისთვის შესაფერი, განსაზღ-
ვრება.

Վարժուազօնցիստ յես արշակունյաց ամենանշանակալի անդամ է ՀՀ պատմության մեջ:

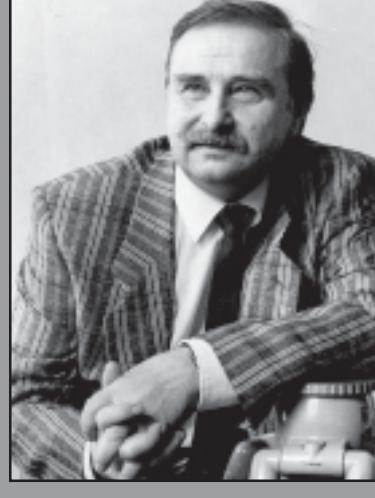
მილორად კავთიძე

რომანი

როგორც სახელმწიფო

„ხაზარული სიტყვისპონდს“ ბოლოთების მაგიერ

წევყბა ჯოისის „ულისეს“? „ულისეს“ ფინალი ერთ-ერთი ყოველის უფრო დიდებული ფინალია მსოფლიო ლიტერატურაში. მარტული წიგნი ძღვედრულად ბოლოვდება. რომანის დასაწყისი და დასასრული თუ კითხვის დასაწყისი და დასასრული გარევეული აბრით იქნებ იმით რომ განპირობებული, რასაც იასმინა მისაღლოვისი „კითხვასა და სქესს“ უწოდეს? უნდა ჰქონდეს კი რომანს დასასრული? და რა არის რომანის დასასრული, ლიტერატურული ნაწარმოების დასასრული? და აუცილებლად ერთი უნდა იყოს? მაინც რამდენი დასასრული შეიძლება რომ ჰქონდეს რომანს ან პირსა? ზოგიერთ ამ კითხვაზე პასუხი ჩემს წიგნებმა თავადვე გამცეს პასუხი.

დაგაწყვეტილ ბოლოლან, XXI საუკუნიდან. ჩემპა ასარიბელმა გამომცემელმა პიერ ბელფონმა, „ხაბარული სიტყვისკონის“ ახალი ფრანგული გამოცემისთვის პირველსათქმელის დაწერა მთხოვა. აქვე გთავაზობთ ამ ტექსტს, გამოქვეყნებულს როგორც „ხაბარული სიტყვისკონის“, „ნიდროგანული ვერსიის“ შესაბამის, რომელიც ვერსაც 2002 წელს პარიზში გამოცემლიბა „Memoire du Livre“-ზე გამოსცა:

„**მარიამ გელაშვილი**
ადროგენელი ვარსიბის
პირველსათმოები
ნიშანი აღმატები ხალოვნების სა

სსს ადამიანი ხელოვნების უსუ
კელა დარგი „რევერსიულად“ და
„არარევერსიულად“ იყოფა. არის
ხელოვნების ესათი დარჯები. რომ

კითხველის უკან მობრუნებისთანავე
კი ყველაფური პირუკუ ხდებოდა
და მისი მიზანი იმის მიხედვით შექმნიდა
შესწორებანი, რა მთაბეჭდილებასა
იმაბეჭდ ამდაგვარი გზა-გზა ხმაშა
დალი კითხვა ახდენდა“. ეგევე და
სასრული აქვთ წიგნის ჩიტურ და
კორეულ გამოცემებს. სერბული ვერ
სია, ლათინური ანბანით დაბეჭდილი
შეედური, გამომცემლობა Nordst
edts-ს მიერ გამოცემული, ჰოლანდ
დიური, ჩეხერი და გერმანული, უკ
ლებლივი სუსკელა, მთავრდება ფუ
ბით: „ამ მშერას პაერში კოენის სა
ხელი დაუწერია, პატრუები აუნთი
და ქალისტვის გზა თვით სახლამდე
გაუნათებია“. „ხაზარული სიტყვის
კონის“ უნგრული ვერსია ბოლოვ
დება წინადაღებით: „უძრალოდ, იმა
ზედ უნდოდა შენი ყურადღების მიე
ცვინებია, რა ბუნებისაც ხას, ხოლო
ფრანგული, იტალიური და კაბალო
ნიური ვერსიები სიგვაყინით: „და მარ
თლაც, ხაზარული კოჭობი მოიაქეა
მამდე გვიწევს სამსახურს, თუმც რა
და ღროს ის არის“. აი იაპონურ
ვერსიის ბოლოც (ეს ვერსია გამო
ცემულია “Tokio Zogen Sha”-ს მი
ერ): „ქალმა მალი ასელი დაბადა
— თავისი სიკეთები, იმ სიკეთებიშ
ქალის სილამაზე გაყოფილი იყო
შრატად და ატრილ რძებ, ძირზე კ
პირა ჩანდა, რომელსაც კბილებში
ლექაშის ფესვი უჭირა“.

სექსიანი არსება იყო, XXI საუკუნეში ჰქონდა გამოყენებული გარემო, ანუ აკუმულირებული გადატვის, ან ძროღვენი გახდა. რადაც სისხლადღეობის მატებული ამ ახალ სახე-საგმით, რაც გამოიყენდა გარემოების უკონფიდენციალურობის მისამართის ამბავით, წიგნი ისე სივრცედ უნდა აღვიტვათ, რომელშიც მდედრული დრო თავისი თავისი იციას მარტივ და მდედრულ ვერსაათა განახლების გავახდელ ნაწყვეტს მკითხველი მისი ილავას წიგნის ბოლო წერილ იმ ფრაზის შემდეგ, რომელშიც ნაქვამია: „და მან ის ქაღალდები ქსეროსასლება გამომიწოდა, წრომ ეწყო“. ეს წიგნის ის მარტივი დოკუმენტი, რაზედაც გემოვთქვით, ის ხაზარული ხეა, აწ რმანის მდედრულ ვერსააში რომ ევიდა:

„ამ დროს ერთი ფიქრით ვიფიქრე კიდეც, ჩახმახის ხორსს თუ კაუჭს თითო დაგვისრომეტიქ. უფრო ხელსაყრელი შემთხვევაში, აღარ ა, არც მომეუბოდა — ბაღში მხოლოდ ერთი შორმეტი იყო, და ისიც ბავშვი. მაგრამ კველაფერი სხვაგვარად მოხდა. გამოწვდილ ხელს მეც გაწვდილი ბელება როგორც დაწერილი, ისე დაბეჭდილი სიტყვის მიმართ. ადამიანი გრძნობას სხვაბას ლიტერატურის საბორობა ენასა და თავის აგრძია და სიმბართა არახაბიძორითას შორის.

ხელი შევაგებებ და გამოვართვი ჩემი აგრძელიგად ამაფორიაქებელი ქადალდები, რომელთა ასლებიც ამ წევრასა აქვს დართული. როცა, იმის მაყვირად, რომ მესროლა, ქადალდებს ვართმევდი, ჩემი მზერა სარკინობის ფრჩხილებიან თითებს მიეყინა, — რომელმა ფრჩხილებმაც თხილის ნაჭერი გამახსენა, და უცაბედად ის ხე წამომაგონდა, პალევი ხაგართა შესახებ დაწერილ თავის წიგნებში რომ იხსენიებს. ყოველი წვერანი, ასეთი ხეა-მეტქი, გავიფიქრებ: რაც უფრო მაღალა, ცასკენ მიიღო წერ, ქარებსა და წვიმებს მივარღვევთ, რათა ღერთს მივიახლოვდეთ, მით უფრო ღრმად უნდა გავიდგათ ფეხები წყვდიადში, მწვარესა და მწისწვებში წყლებში, წვე

